

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Praha

Inspekční zpráva

Speciální školy, Praha 10, Chotouňská 476

Chotouňská 476, 108 00 Praha 10 - Malešice

Identifikátor školy: 600 021 360

Zřizovatel: Školský úřad Praha 10

Školský úřad Praha 10, Pod stanicí 2, 102 00 Praha 10

Termín konání orientační inspekce: 6., 9., 10. října 2000

Čj.	015 290/00-5103
Signatura	oa0zu202

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Speciální školy, Praha 10, Chotouňská 476 jsou kombinované zařízení slučující pomocnou školu (kapacita 78 žáků), přípravný stupeň pomocné školy (kapacita 6 žáků), speciální základní školu při Fakultní nemocnici Královské Vinohrady (kapacita 50 žáků), školní družinu (kapacita 60 žáků), speciálně pedagogické centrum, školní jídelnu (kapacita 150 jídel) a speciální mateřskou školu při Fakultní nemocnici Královské Vinohrady (kapacita 20 žáků). Jsou příspěvkovou organizací. Původně samostatné speciální školy při Fakultní nemocnici Královské Vinohrady byly organizačně sloučeny s pomocnou školou k 1. září 2000.

Pomocná škola se částečně zaměřuje na vzdělávání žáků s dětským autismem a autistickými rysy. Ve školním roce 2000/2001 jsou ve škole čtyři třídy naplněny žáky s diagnózou dětský autismus, čtyři třídy jsou koncipované jako třídy „běžné“ pomocné školy. V jedné třídě je na základě pověření MŠMT ČR ověřováno vyučování podle vzdělávacího programu rehabilitačních tříd.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

ČŠI hodnotila kvalitu vzdělávání v pomocné škole, v rehabilitační třídě pomocné školy a ve speciální základní škole při Fakultní nemocnici Královské Vinohrady (dále FN KV).

Pomocná škola

Hodinové dotace odpovídaly schválenému učebnímu plánu. Všechny hodiny měly stanoveny výukové cíle, které vyhovovaly potřebám jednotlivých žáků, korespondovaly se schválenými osnovami a byly v souladu se zásadou návaznosti a kontinuity vzdělávání. Pro jednotlivé žáky mají vyučující vypracovány podrobné a funkční individuální plány. Jejich obsah vychází z podrobné znalosti podkladů týkajících se postižení a možností rozvoje žáka. Aktuální přípravy odpovídá požadavkům závazných osnov.

Většina vyučujících má odbornou a pedagogickou způsobilost v souladu s právními předpisy. Zástupkyně ředitele nesplňuje požadavky odborné a pedagogické způsobilosti, ale má dlouholetou pedagogickou praxi na této škole a vzdělání si doplňuje účastí na akcích dalšího vzdělávání pedagogů. Druhá učitelka nesplňující požadavky odborné a pedagogické způsobilosti je zaměstnána na dobu určitou.

Škola disponuje dostatkem vhodných prostor pro výuku. Všechny kmenové učebny jsou estetické a svými parametry odpovídají psychohygienickým zásadám. Vybavení je účelné. Pracovní místa jsou vhodně uspořádána, k dispozici je dostatek prostor, určených a vybavených pro aktivní i pasivní relaxaci. Výuce dále slouží malá tělocvična, cvičná kuchyňka a připravována je učebna výpočetní techniky. Součástí školy je zatravněný pozemek s basketbalovými koši a stojany na volejbal, skleníkem pro výuku pěstitelských prací a několika záhony. Na pozemku jsou dále umístěny prolézačky a pískoviště, které využívá především školní družina. Na základě dohody využívají učitelé a žáci k výuce tělesné výchovy jednou týdně tělocvičnu průmyslové školy a dle potřeb nové venkovní hřiště sousední základní školy s umělým povrchem.

Struktura hodin ve všech případech odpovídala mentálním schopnostem žáků a stanoveným výukovým cílům. Organizační pokyny vyučujících byly ve většině případů jasné, srozumitelné a přiměřené možnostem žáků. Výběr učiva byl v souladu s individuálními plány a korespondoval s aktuálními možnostmi jednotlivých žáků. Učitelé využívali rozmanitých vyučovacích metod, zohledňovali potřebu relaxace žáků. Nejčastější využívanou organizační metodou byla

především u dětí s autismem samostatná práce s jednotlivými žáky, střídaná relaxačními činnostmi. U starších žáků byla v rámci možností využívána i metoda společné frontální výuky. Také v těchto případech byl brán zřetel na individuální možnosti jednotlivých žáků. Na výuce dětí s autismem se souladu s vyhláškou MŠMT č. 127/1997 Sb., o speciálních školách podílejí dva pedagogičtí pracovníci.

Vyučovací čas byl efektivně využíván, vyučující měli připraveny k výuce vhodné pracovní materiály. V některých případech se nedařilo optimálně stimulovat všechny přítomné žáky, pozornost učitele byla nadměrně soustředěna na problémovější z nich.

Učitelé správně využívali vstupních i průběžných motivačních metod. Vhodně byly uváděny příklady z praxe. Žáci se pro práci dařilo zaujmout. Jako důležitého motivačního prvku bylo využíváno převážně pozitivní hodnocení.

Při výuce byla respektována osobnost a individuální dispozice žáků. Bylo patrné, že žáci mají fixována pravidla jednání a chování ve škole. Vyučující svým přístupem k žákům pozitivně ovlivňovali psychosociální podmínky výuky, jejich verbální i neverbální komunikace byla na velmi dobré úrovni. Žáci projevovali pozitivní vztah k výuce.

Plánování a příprava výuky je vynikající, podmínky výuky jsou velmi dobré, organizace formy a metody jsou velmi dobré, motivace a hodnocení jsou vynikající, interakce a komunikace je vynikající. Celkově je úroveň výuky v pomocné škole velmi dobrá.

Rehabilitační třída pomocné školy

Obě učitelky mají vypracovány podrobné individuální plány, vycházející důsledně z pedagogické, psychologické a lékařské diagnózy a respektující učební osnovy. Pro jednotlivé složky rozvoje osobnosti (řeč, hrubá a jemná motorika, sebeobsluha, socializace, vědomosti) mají k dispozici ucelené řady standardů, obsahující i základní metodické návody pro další rozvoj jednotlivých složek. Tyto materiály jsou základním vodítkem zajišťujícím kontinuitu a systematickosti vzdělávání v této třídě. Vývoj žáků je zaznamenáván podrobně v pedagogických denících.

Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících je v souladu s obecně závaznými právními předpisy. Výukové prostory odpovídají psychohygienickým zásadám. Vybavení je pořízováno vhodně a účelně. Rezervy jsou ve vybavenosti speciálně upravenou výpočetní technikou a v kvalitě a množství některých specializovaných rehabilitačních pomůcek.

Výuku provádějí v souladu s obecně závaznými předpisy dvě učitelky. Struktura výuky je plně podřízena individuálním potřebám jednotlivých žáků.

Komunikace vyučujících se žáky je na vysoké úrovni.

Plánování a příprava výuky je vynikající, podmínky výuky jsou velmi dobré, organizace formy a metody jsou vynikající, motivace a hodnocení jsou vynikající, interakce a komunikace je vynikající. Výuka v rehabilitační třídě pomocné školy je na vynikající úrovni.

Speciální základní škola při Fakultní nemocnici Královské Vinohrady

ČŠI zjišťovala a hodnotila průběh vzdělávání v českém jazyce a matematice.

Vyučovací jednotky měly stanoveny konkrétní výukové cíle, které odpovídaly potřebám jednotlivých žáků. Rozvržení výuky i výběr činností byly v souladu s momentální skladbou dětí. Probírané učivo navazovalo na předchozí výuku ve škole při nemocnici, kontinuita výuky mezi kmenovou školou a školou speciální systematicky zajištěna nebyla. Tento nedostatek má negativní vliv především na výuku dlouhodobě nemocných a opakovaně hospitalizovaných žáků.

Výuka byla zajištěna učitelkami s mnohaletou praxí, které splňovaly podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Nechodící pacienti byli vyučováni na lůžkách, mobilní pacienti využívali výuce přizpůsobené jídelny, herny, v jednom případě i učebnu. Učební prostředí odpovídalo možnostem jednotlivých oddělení a bylo až na výjimky podnětné a estetické. Vybavení učebními texty a pomůckami bylo na dobré úrovni. Při výuce byly využívány videokazety. Počítače a výukové programy žáci k dispozici neměli. Materiálně technické podmínky výuky se zásluhou dobré spolupráce školy a nemocnice systematicky vylepšují.

Organizace výuky na většině oddělení umožňovala žákům pracovat individuálním tempem a úspěšně se uplatnit. Rezervy byly zaznamenány v některých případech v rozvržení vyučovacích hodin v týdnu (český jazyk byl vyučován první tři dny v týdnu, matematika zbylé dva). Sledované hodiny byly řízeny účelně, učitelky se snažily o efektivní využívání vyučovacího času. Ve skupině s větším počtem žáků z různých tříd základní a mateřské školy učitelka správně preferovala u starších žáků formu samostatné práce, při které byly efektivně využity připravené materiály. Žáci dostávaly pokyny, které byly přiměřené věku i zdravotnímu stavu. Také výběr, sled a množství informací byly v souladu s možnostmi pacientů. Pozitivem všech sledovaných vyučovacích jednotek bylo využívání rozmanitých vyučovacích metod a střídání jednotlivých činností. Výuka byla vedena odborně a věcně správně. Rezervy byly zjištěny v oblasti rozvoje technik podporující zapamatování učiva.

Velmi dobře bylo využíváno vstupních motivačních metod, až na výjimky byly v průběhu výuky využívány nabízející se možnosti aktualizace učiva. Při zadávání úkolů byla vždy respektována zásada přiměřenosti. Vzhledem ke skutečnosti, že výuka je součástí terapie bylo hodnocení pedagogů zaměřeno převážně pozitivně. Při hodnocení byly zohledňovány mentální i zdravotní dispozice žáků, oceňována byla snaha a pokrok. Při řešení zadaných úkolů byla žákům poskytována přiměřená pomoc.

Učitelé ve všech případech respektovali osobnost žáků i jejich zdravotní stav, výuku přizpůsobovali požadavkům ošetřujících lékařů. Komunikace mezi žáky a učiteli byla bezproblémová, založená na vzájemné důvěře. Verbální i neverbální komunikace učitelů byla na velmi dobré úrovni, v rozvoji komunikativních schopností žáků byly zjištěny rezervy. Většina žáků projevovala k výuce pozitivní vztah.

Plánování a příprava výuky je velmi dobrá, podmínky výuky jsou velmi dobré, organizace formy a metody jsou velmi dobré, motivace a hodnocení jsou vynikající, interakce a komunikace je velmi dobrá. Výuka ve speciální základní škole při FN KV je ve sledovaných oblastech na velmi dobré úrovni.

Hodnocení kvality vzdělávání ve sledované oblasti

Výuka v pomocné škole a ve speciální základní škole při nemocnici je velmi dobrá, výuka v rehabilitační třídě pomocné školy je vynikající. Celkově je úroveň vzdělávání ve sledované oblasti velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Dlouhodobé koncepční záměry ředitele vycházejí z reálného hodnocení možností školy a potřeb regionu. Škola by se měla i nadále zabývat vzděláváním žáků se středním až hlubokým mentálním postižením a žáků s autismem. Současnou hlavní prioritou koncepce rozvoje školy je další zkvalitňování výchovně vzdělávací práce.

Koncepční plány vycházejí z analýzy současné situace, z požadavků klientů a reflektují současné trendy ve speciálním školství.

Zřizovatel koncepci ředitele školy podporuje, stejně jako rodiče žáků. Vazby školy na region nejsou příliš rozvinuty. Tento fakt vyplývá ze skutečnosti, že díky své specializaci vzdělává škola žáky dojíždějící z celého středočeského kraje.

Na stanovenou, písemně zpracovanou koncepci navazují podrobné roční plány. Tyto plány rozpracovávají koncepční cíle do dílčích konkrétních kroků, určují časové horizonty cílů a stanovují odpovědnost jednotlivých pracovníků za jejich plnění. Na tvorbě těchto plánů se podílejí svými návrhy a připomínkami učitelé i ostatní pracovníci školy. Plány vytvářejí provázaný systém s vymezenými základními cíly v jednotlivých oblastech práce školy.

Výuka ve škole probíhá dle schválených učebních plánů, v souladu s Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 18.8.2000, vydaným MŠMT ČR pod č.j. 25 365/2000-21

Schválený učební plán a závazné osnovy jsou rozpracovány na pomocné škole do individuálních plánů. Tyto plány vycházejí z možností rozvoje jednotlivých žáků a berou v úvahu limity dané jejich postižením.

Mimo výuku nabízí škola žákům možnost účastnit se činnosti zájmových útvarů. Ve školním roce 2000/2001 pracují při škole dva kroužky tělesné výchovy zaměřené převážně na atletiku, výtvarný kroužek a hudebně pohybový kroužek.

Podle celoročního plánu probíhají další celoškolní akce zaměřené na podporu aktivního trávení volného času dětí a na zlepšování vztahů mezi školou, rodiči a veřejností.

Plánování je na vynikající úrovni.

Organizování

Kompetence pracovníků školy jsou jasně vymezeny v propracovaném organizačním řádu školy především přehledem struktury řízení a podrobnými pracovními náplněmi.

Organizační struktura umožňuje účinné řízení školy. Ředitel má ustanoveny dvě zástupkyně. Některé dílčí organizační opatření nejsou systematicky dořešeny ve vztahu k speciální základní škole a speciální mateřské škole při FN KV. Vzhledem k tomu, že školy byly teprve nedávno sloučeny zároveň s přechodem do právní subjektivity, plánuje ředitel definitivní úpravy organizačního řádu dořešit v nejbližších týdnech. V současné době je bývalá ředitelka speciálních škol při nemocnici jmenovanou zástupkyní ředitele a operativně řídí odloučená pracoviště ve Fakultní nemocnici Královské Vinohrady.

Dokumentace upravující organizaci výchovně-vzdělávací činnosti je vedena, organizace vyučování je v souladu s obecně závaznými právními předpisy. Rezervy jsou ve vedení

pedagogické dokumentace speciální základní škole při nemocnici. Záznamy o průběhu výuky jsou zde vedeny na tiskopisech „osobní záznam žáka“, které však při dlouhodobém pobytu nedostačují a zápisy pokračují na běžných linkovaných papírech.

Ve škole jsou zřízena dvě metodická sdružení. Náplní jejich práce je především seznamování svých členů s novými poznatky v oboru speciální pedagogiky a novými metodickými postupy vhodnými pro práci s mentálně postiženými žáky a žáky s autismem či autistickými rysy.

Dalším poradním orgánem je pedagogická rada. Metodické komise i pedagogická rada dávají vedení podklady a návrhy pro určování směru dalšího rozvoje školy především v pedagogické oblasti.

Informační systém školy je operativní a účinný. Vedením je využíváno nástěnek ve sborovně, a každodenního osobního styku.

Osobní data žáků jsou zajištěna proti zneužití.

Organizace vyučování odpovídá obecně závazným právním předpisům. Školní řád je podrobně vypracován, má všechny stanovené náležitosti.

Styk školy s rodiči žáků je vzhledem ke specifickému zaměření školy prakticky každodenní. Při škole existuje funkční občanské sdružení rodičů. Část rodičů se aktivně podílí na práci školy především sponzorskými dary, pomocí při materiálním zajištění výuky a pracovní výpomocí. Nedořešen je systém informování rodičů ve školách při nemocnici. Zde je styk s rodiči spíše nahodilý. Rodiče nejsou při nástupu dítěte do nemocnice ani během pobytu systematicky informováni o činnosti školy.

Na veřejnosti se škola prezentuje především v časopise Prahy 10. Žáci pomocné školy se účastní celopražských sportovních a kulturních akcí pořádaných pro postižené.

V odborné oblasti dlouhodobě funguje spolupráce se sdružením Autistik a s nadací Dětský mozek.

Výroční zpráva je zpracována v souladu s obecně závaznými právními předpisy. Její obsah je zpracovaný a slouží škole i jako zdroj pro sebehodnocení.

Rozhodnutí vydávaná ředitelem a informace důležité pro činnost školy jsou vyvěšeny na nástěnce ve sborovně. Aktuální informace jsou přenášeny zejména každodenním kontaktem vedení s pracovníky. Rozhodnutí vydávaná ředitelem jsou jednoznačná, konkrétní a adresná.

Organizování je na velmi dobré úrovni.

Vedení a motivování pracovníků, kontrolní mechanismy

Styl řízení ředitele je demokratický, vedení využívá podnětů zaměstnanců pro zlepšování práce školy. Operativní řízení těsně navazuje na plánování a je pružné a účinné.

Tvořivost a iniciativa pracovníků je vedením podporována, schopnosti pracovníků jsou maximálně využívány při plánování výuky, vybavování školy pomůckami i tvorbě koncepčních materiálů. V úvahu při přidělování kompetencí a úkolů je brána odbornost a individuální schopnosti jednotlivých pracovníků.

Vedení školy maximálně podporuje další vzdělávání pedagogů. Výběr vhodných akcí provádí ředitel společně s vedoucími metodických sdružení.

Pro metodickou pomoc začínajícím vyučujícím je vždy určen zkušený uvádějící pedagog.

Pracovníci pomocné školy jsou pravidelně hodnoceni na základě stanovených kritérií, se kterými jsou seznámeni. Kritéria hodnocení ve školách při FN KV jsou formálně vypracována, pracovníci však nejsou pravidelně hodnoceni, osobní příplatky se mění pouze v závislosti na přiděleném množství peněz.

Ředitel každoročně vypracovává roční plán kontrolní činnosti, zahrnující i roční plán hospitací. Hospitace mimo ředitele provádí i zástupkyně řídící školy při nemocnici. Z hospitací ředitele nejsou vedeny zápisy. Ze zápisů zástupkyně nevyplývá jasně struktura hodnocení výukové jednotky. Během školního roku 1999/2000 nebyly zjištěny žádné závady ve vyučovacím procesu ani větší závady ve vedení povinné dokumentace. Výsledky byly s pracovníci projednány. Opatření nebyla vzhledem k výsledkům hospitací žádná přijata.

System kontrolny provozu školy a jejího hospodaření je účinný.

Vedení a motivování pracovníků je velmi dobré. Kontrolní mechanismy jsou průměrné.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita plánování je vynikající, kvalita organizování a vedení a motivování je velmi dobrá, kvalita kontrolních mechanismů je průměrná. Celkem je kvalita řízení velmi dobrá

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol a předškolních zařízení ze dne 18.8.2000, vydané MŠMT ČR pod č.j. 25 365/2000-21
- třídní knihy, třídní výkazy
- osobní záznamy žáků
- katalogové listy
- evidence žáků školy
- školní řád, rozvrh hodin
- záznamy z pedagogických rad
- osobní dokumentace žáků školy
- kniha úrazů
- personální dokumentace
- výroční zpráva za školní rok 1999/2000
- organizační řád školy
- strategie rozvoje školy
- vnitřní řád a režim školy
- hodnocení práce školy, šk. rok 1999/2000

ZÁVĚR

Materiální podmínky školy jsou velmi dobré, dílčí rezervy jsou především ve vybavení výpočetní technikou.

Výuka v pomocné škole a ve speciální základní škole při nemocnici je velmi dobrá, výuka v rehabilitační třídě pomocné školy je vynikající. Celkově je úroveň vzdělávání ve sledované oblasti velmi dobrá.

Kvalita plánování je vynikající, kvalita organizování a vedení a motivování je velmi dobrá, kvalita kontrolních mechanismů je průměrná. Celkem je kvalita řízení velmi dobrá

Škola je ve sledovaných oblastech vzhledem ke kvalitě vzdělávání a kvalitě řízení celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním osnovám využívány efektivně.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Karel Kaprálek
Členové týmu	Mgr. Karel Kuchler

V Praze dne 12. října 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 17. října 2000

Razítko

Ředitel školy

Podpis

PhDr. Josef Novotný, CSc.

.....
.

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad, Praha 10, Pod stanicí 2, 102 00	30.října 2000	015 317/00-5103
Zřizovatel	-	-
Rada školy	-	-

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	-